

Ususret Nacionalnom akcijskom planu protiv rasizma za Irsku Javno savjetovanje 2021.

Uvod

Povjerenstvo za borbu protiv rasizma i Privremeno izvješće

Nacionalno povjerenstvo za borbu protiv rasizma (National Anti-Racism Committee) neovisno je povjerenstvo koje je Vlada osnovala 2020. radi izrade Nacionalnog akcijskog plana protiv rasizma za Irsku. [Ovdje](#) možete pogledati o našem članstvu i cjelovitom opisu projektnog zadatka.

U skladu s opisom projektnog zadatka, u studenom 2020. podnijeli smo **Privremeno izvješće** ministru za djecu, ravnopravnost, invaliditet, integraciju i mlade (Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth). U izvješću se iznose naše početne ideje i planovi za razvoj Nacionalnog akcijskog plana protiv rasizma. [Ovdje](#) možete pristupiti Privremenom izvješću.

Savjetovanje s organizacijama dionicima i članovima javnosti predstavlja važan dio našeg rada. Tim se savjetovanjem svima pruža prilika da iznesu svoje mišljenje o tome kako se danas u Irskoj možemo učinkovito boriti protiv rasizma u svim njegovim oblicima.

Pripremili smo ovaj savjetodavni dokument kako bismo objasnili o čemu je riječ u savjetovanju i kako bismo istaknuli neka područja za koja bismo posebice pozdravili stavove i prijedloge.

**Vaša su stajališta važna kako bi nam pomogla da razvijemo
djelotvorne načine za borbu protiv rasizma u Irskoj.**

Što je rasizam?

U našem Privremenom izvješću iznijeli smo slijedeće razumijevanje rasizma koje će usmjeravati naš rad:

[rasizam je] ... *dinamika moći prisutna u onim strukturnim i institucionalnim mehanizmima, praksama, politikama i kulturnim normama koji kao posljedicu imaju isključivanje ili diskriminaciju pojedinaca ili skupina na temelju njihova identiteta, kao što je navedeno u članku 1. Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije (ICERD), kojim glasi:*
„...izraz “rasna diskriminacija” odnosi se na svako razlikovanje, isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva koji se zasnivaju na rasi, boji, precima, nacionalnom ili etničkom porijeklu i koji imaju za svrhu ili za rezultat da unište ili da ugroze priznavanje, uživanje ili vršenje, pod jednakim uvjetima, prava čovjeka

i osnovnih sloboda na političkom, ekonomskom, socijalnom i kulturnom polju ili na svakom drugom polju javnog života.”¹

Prepoznajemo međusobnu povezanost rasizma i drugih oblika ugnjetavanja zasnovanih na rodu, spolnosti, rodnom identitetu, invaliditetu i socijalno-ekonomskim okolnostima, te činjenicu da žene, djeca i muškarci različito doživljavaju dimenzije rasizma.

Razumijevanje koje smo usvojili živo je i temelji se na međunarodnim pravnim konceptima i obvezama te na zakonodavstvu EU-a i Irske.

Rasizam je sistemski problem koji se očituje u mnogim područjima društva i utječe na mnoge aspekte života ljudi. Rasizam je ugrađen u strukture, odražava se i reproducira u institucijama, praksi, politikama i kulturnim normama te putem njih ima učinak isključivanja ili diskriminacije pojedinaca ili skupina na temelju njihove rase ili etničke pripadnosti (uključujući nacionalnost i članstvo u zajednici Travellers (Putnici)).

Rasizam je stvarnost u Irskoj. Za njegovo nam je rješavanje potreban sveobuhvatan i učinkovit nacionalni akcijski plan.

Rasizam je stvarnost u Irskoj. Stalni i dobro dokumentirani dokazi pokazuju da je ugrađen u svim razinama društva i da ga doživljavaju u različitim skupinama. COVID je dodatno razotkrio rasizam, s različitim posljedicama za migrante i druge skupine koje su mete rasne diskriminacije.

Prihvaćajući težinu dokaza posljednjih godina o tome da rasizam postoji, shvaćamo da moramo odmah poduzeti mjere. Otkako je prethodni Nacionalni akcijski plan protiv rasizma zaključen 2008. godine, organizacije civilnog društva traže obnovljenu nacionalnu usmjerenost, preporuku koja je ponovljena i u posljednjem pregledu Irske koji je 2019. proveo Odbor UN-a za ukidanje rasne diskriminacije (CERD). Irsko povjerenstvo za ljudska prava i ravnopravnost (Irish Human Rights and Equality Commission) također je pozvalo na izradu novog akcijskog plana.

Rasna diskriminacija trenutačno je zakonom zabranjena u Irskoj, a rasistički govor mržnje također je nezakonit. Sva su irska javna tijela dužna poduzeti aktivne mjere za ukidanje diskriminacije (uključujući na temelju rasne pripadnosti) tijekom svojeg rada. Promicanje ravnopravnosti i uključivanje etničkih manjina imenovani je cilj u okviru brojnih strategija vlade i javne politike. Mjere za borbu protiv rasizma obuhvaćene su Strategijom integracije migranata i Nacionalnom strategijom za uključivanje Putnika i Roma. Nekoliko trenutačnih reformi koje su u tijeku bit će važno za jačanje pravne zaštite ljudi protiv rasizma. To obuhvaća predloženo zakonodavstvo o zločinima iz mržnje i uredbu o mrežnim medijima. Reforme kao što su prethodno navedene šalju snažnu poruku da irsko društvo neće tolerirati da manjine budu izložene rasizmu ni u kojem obliku.

¹Privremeno izvješće Povjerenstva za borbu protiv rasizma, 2020., 3.

Međutim, rasizam i rasna diskriminacija i dalje postoje u Irskoj unatoč zakonskim zabranama. Trenutačni propisi i političke inicijative nisu dovoljne te su i dalje prisutni znatni nedostaci. Nacionalnim akcijskim planom omogućit će se sredstva za uklapanje postojećih mjera i zakona u širi okvir konkretnih mjera kako bi se poboljšala njihova učinkovitost. Također će se predstaviti nove mjere i inicijative za rješavanje postojećih i novih problema. Razvijajući te nove mjere i inicijative, imat ćemo na umu činjenicu da je rasizam ukršten s drugim nejednakostima i diskriminacijom po drugim osnovama, na primjer rodu i invaliditetu.

U borbi protiv rasizma važno je imati dobre podatke o ravnopravnosti

Praćenje etničke ravnopravnosti ključni je alat u otkrivanju rasprostranjenosti rasne diskriminacije i njezinog utjecaja na živote ljudi. To je bitno za razvoj učinkovitih protumjera. Međunarodna preispitivanja ljudskih prava u više su navrata prozivala Irsku da donese dosljedan pristup prikupljanju etnički iskazanih podataka koje provode pružatelji javnih usluga i drugi. U našem se Privremenom izvješću ta stavka utvrđuje kao prioritarna preporuka. Nacionalnim akcijskim planom dodatno će istaknuti nedostaci u prikupljanju i upotrebi podataka te će se razmotriti koje bi nam promjene mogle pomoći da se bolje koristimo podacima u borbi protiv rasizma.

Ususret Nacionalnom akcijskom planu protiv rasizma za Irsku

Važno je da je plan utemeljen na predanosti vrijednostima ljudskih prava, demokraciji i vladavini prava. Te vrijednosti moraju karakterizirati pristup i informirati mjere irskog društva u borbi protiv rasizma.

Kao što je navedeno u našem Privremenom izvješću, naše je djelovanje vođeno najboljom praksom o strukturi i sadržaju nacionalnih akcijskih planova protiv rasizma, kao što je navedeno u [Praktičnom vodiču za izradu nacionalnih akcijskih planova protiv rasne diskriminacije](#) koji je objavio Ured Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava.

Naš je rad upućen i [Akcijskim planom EU-a protiv rasizma \(2020. – 2025.\)](#), koji i sam odražava Vodič UN-a.

U skladu s Vodičem UN-a, namjeravamo razviti Nacionalni akcijski plan protiv rasizma koji:

- temelji se na standardima ljudskih prava,
- sveobuhvatan je u pogledu područja primjene,
- predstavlja nacionalni pothvat,
- usmjeren je na djelovanje,
- predstavlja javnu ispravu,
- kontinuirani je proces,
- uključuje međunarodne dimenzije.²

² Izrada nacionalnih akcijskih planova protiv rasne diskriminacije: Praktični vodič , UN OHCHR 2014., 3 .

U ovoj bismo fazi željeli čuti vaša mišljenja

Nadovezujući se na razumijevanje rasizma i područja zabrinutosti iznesena u našem Privremenom izvješću i informirani podacima ovog savjetovanja, Nacionalni akcijski plan sadržavat će mjere upućene svim vladinim odjelima i agencijama, nadležnim tijelima, institucijama i organizacijama, u javnom, privatnom i dobrovoljnom sektoru, koji imaju ovlast ili odgovornost za borbu protiv rasizma ili čiji je angažman ključan. Nacionalni akcijski plan bit će usredotočen i na medije, kako tradicionalne, tako i nove oblike. Sadržavat će mjere za promicanje prava i ravnopravnosti svih koji žive u Irskoj.

Kako biste nam pomogli organizirati naše savjetovanje, predložili smo neke teme koje odražavaju probleme utvrđene u našem Privremenom izvješću. Budite uvjereni da nismo odabrali ove teme jer mislimo da su to jedina područja u kojima se događa rasizam ili da su to jedine teme koje treba riješiti u Nacionalnom akcijskom planu. Te su teme samo predložene kako bi potaknuli raspravu i pomogli u organizaciji savjetovanja. Također želimo čuti vaše stavove o svim drugim pitanjima za koja smatrate da bismo ih trebali uzeti u obzir tijekom izrade plana.

Naveli smo nekoliko pitanja o svakoj temi kako bismo potaknuli raspravu. Pitanja u nastavku mogu vam biti korisna za strukturiranje vašeg doprinosa savjetovanju. Ali slobodno iznesite svoje stavove o tim pitanjima bez pozivanja na pitanja i/ili svoje stavove o drugim pitanjima koja nisu spomenuta u ovom dokumentu. Također smo svjesni da se među ovim temama može biti mnogih preklapanja.

- 1. tema: Pristup pravosuđu**
- 2. tema: Svi oblici medija i komunikacija, uključujući nove tehnologije**
- 3. tema: Zapošljavanje, obrazovanje, zdravlje i smještaj**
- 4. tema: Uključenost i sudjelovanje**

1. *Pristup pravosuđu*

Ovom je temom obuhvaćeno suzbijanje diskriminacije u radu tijela za izvršavanje zakonodavstva, uključujući pitanja mehanizama za pritužbe, nedovoljnog prijavljivanja i oblika pravne zaštite.

- Kakva potpora biste željeli da postoji za žrtve rasizma?
- Koje bi mjere bile učinkovite u uklanjanju zapreka pravdi za žrtve rasizma?
- Koje bi se mjere mogle poduzeti za suzbijanje diskriminacije u radu tijela za izvršavanje zakonodavstva?
- Mislite li da rasizam utječe na uhićene ili optužene ljude u kaznenopravnom sustavu, i ako da, kako bi se to moglo riješiti?

- Mislite li da rasizam utječe na osuđene ili zatvorene ljude u kaznenopravnom sustavu i, ako da, kako bi se to moglo riješiti?
- Mislite li da rasizam utječe na pravne presude i sudove i, ako da, koje mjere treba poduzeti?
- Postoje li posebna pitanja povezana s rasizmom i rodom te pristupom pravdi?

2. *Svi oblici medija i komunikacija, uključujući nove tehnologije*

Ovom su temom obuhvaćeni tiskani i tradicionalni mediji i emitiranje te društveni mediji i nove tehnologije.

- Koje biste mjere predložili za suzbijanje rasizma u novim i tradicionalnijim oblicima medija?
- Koje bi mjere po vašem mišljenju pomogle da mediji koji emitiraju i tisak postanu više reprezentativni na svim razinama svih koji žive u Irskoj?
- Koji su izazovi koje predstavljaju nove tehnologije u pogledu rasizma?
- Postoje li mogućnosti koje nude nove tehnologije za jačanje borbe protiv rasizma?
- Koje mjere trebaju poduzeti tehnološke tvrtke kako bi pomogle u borbi protiv rasizma?
- Kakvu ulogu reguliranje tehnoloških tvrtki može imati u borbi protiv rasizma?

3. *Zapošljavanje, obrazovanje, zdravstvo i smještaj*

To su ključna područja gospodarskog i društvenog života u kojima su mjere potrebne za potporu punoj uključenosti i sudjelovanju skupina koje se suočavaju s rasizmom u društvu i gospodarstvu. To bi moglo obuhvaćati borbu protiv rasizma na radnom mjestu, osiguravanje da javne usluge budu osmišljene i pružane uključujući sve te mjere za rješavanje rasnih nejednakosti u pristupu, sudjelovanju i ishodima obrazovanja, zdravstva i usluga smještaja.

- Kako biste htjeli da protiv rasizma bori u obrazovnom sektoru?
- Kako možemo osigurati ravnopravnost sve djece u pogledu pristupa uslugama?
- Koje biste mjere htjeli da se poduzimaju u zdravstvenom sektoru radi rješavanja zdravstvenih nejednakosti na temelju etničke pripadnosti?
- Koje bi mjere mogle pomoći u suzbijanju rasizma u pristupu smještaju?
- Koje biste inicijative i mjere htjeli da se poduzimaju u borbi protiv rasizma u pristupu zapošljavanju?
- Postoje li određeni sektori radne snage u kojima je potrebno dati prioritet djelovanju u borbi protiv rasizma?
- Kakvo bi osposobljavanje i dodatna potpora mogli pomoći u borbi protiv rasizma na radnom mjestu?
- Koje bi se mjere mogle uvesti za promicanje zapošljavanja i uključivanje na tržište rada teza rješavanje temeljnih uzroka diskriminacije?

4. Uključenost i sudjelovanje

Ovom je temom obuhvaćena uloga koju obrazovanje i podizanje svijesti mogu imati na svim razinama u borbi protiv rasističkih stavova i ponašanja. To bi moglo obuhvaćati mjere za poboljšanje učenja o raznolikosti i diskriminaciji u službenim kurikulumima, preoblikovanje povijesti kako bi uključivala skupine i dimenzije koje se trenutačno zanemaruju te inicijative za podizanje svijesti javnosti.

U okviru ove teme pokušat ćemo riješiti i prepreke za ljude iz etničkih manjina da sudjeluju u demokratskoj politici i kandidiraju se na lokalnim i nacionalnim izborima.

Također ćemo razmotriti prava pristupa bilo kojem mjestu ili usluzi namijenjenoj javnosti, kao što su prijevoz, hotel, restoran, kafić, kazalište, sportski sadržaji, parkovi i rekreacijski sadržaji.

- Što mislite, koje bi inicijative mogle podići svijest javnosti o rasnoj diskriminaciji i pomoći u borbi protiv rasističkih stereotipa?
- Kako možemo ukloniti prepreke socijalnom uključivanju i sudjelovanju nedovoljno zastupljenih skupina i skupina u nepovoljnom položaju?
- Kako možemo osigurati da se posebice uključe oni koji su najviše marginalizirani?
- Koje bi inicijative pomogle da se osigura da javna politika uzima u obzir sustavni rasizam koji doživljavaju rasne zajednice?
- Koje biste mjere predložili za povećanje broja ljudi iz manjinskih etničkih skupina koji bi sudjelovali i kandidirali se na lokalnim i nacionalnim izborima?
- Koje su mjere potrebne da bi se osiguralo da su politički postupci, procesi i sudjelovanje proturasistički?
- Koje mjere treba poduzeti za suzbijanje rasizma u sportu? Koje bi pozitivne mjere mogle to poboljšati?
- Koje mjere treba poduzeti za podizanje svijesti o rasizmu u umjetnosti i kulturi te njegovo suzbijanje? Koje bi pozitivne mjere mogle to poboljšati?
- Koje mjere treba poduzeti za promicanje interkulturalnog angažmana i sudjelovanja zajednice?

Slobodno nam iznesite svoje stavove o svemu što smatrate relevantnim za izradu Nacionalnog akcijskog plana protiv rasizma za Irsku. Općenita pitanja u nastavku mogu biti korisna.

Općenita pitanja

- Što smatrate najvažnijim problemima s kojima se manjine suočavaju?
- Što mislite, koje bi inicijative riješile nedostatke u prikupljanju i upotrebi podataka?
- Kako biste mjerili koliko dobro plan funkcionira? Što mislite, tko treba biti uključen u mjere provedbe i praćenja preporučene u planu?
- Imajući na umu da će se akcijskim planom obuhvatiti mnoga pitanja, koja su to dva područja za koja smatrate da im treba dati prioritet za rano djelovanje?

- Što će dugoročno najviše promijeniti stvari?
- Je li iskustvo rasizma drukčije ovisno o rodu, dobi, spolnoj orijentaciji ili obiteljskom ili građanskom statusu osobe?
- Kakvu interakciju ima iskustvo rasizma s invaliditetom?

**Irska izrađuje Nacionalni akcijski plan protiv rasizma.
Vaši će stavovi pomoći pri oblikovanju tog plana.
Hvala vam što ste dio ovog važnog posla.**